

Opinii

asupra evoluției pieței asigurărilor din R.Moldova în primele 9 luni ale anului 2008.

1. Deși, în nouă luni ale anului 2008, companiile moldovenești de asigurări au încasat prime în sumă de peste 60 mln USD și au achitat despăgubiri în valoare de circa 16 mln USD, totuși statisticile relevă o încetinire a ritmurilor de creștere a sectorului de asigurări, în comparație cu primul semestru al a.c.. Cum apreciați aceste rezultate și credeți că până la finele anului situația se va redresa?

Încetinirea ritmului de creștere este unul din semnele recesiunii care amenință tot mai evident piața asigurărilor din Moldova. Factorii pozitivi principali care au influențat creșterea de până acum a sectorului asigurărilor sunt acum în derivă:

- societățile de leasing care generează mai mult de 50% din portofoliul asigurărilor auto CASCO și-au restrâns simțitor volumele de finanțare;
- transportatorii, marii clienți ai asigurătorilor pe liniile de asigurare Carte Verde și răspundere civilă auto internă se confruntă cu o reducere a cererii la serviciile lor atât pe piața de est, cât și pe cea din vest;
- băncile au redus esențial oferta de creditare sau au făcut-o inaccesibilă sau nerezonabilă pentru agenții economici dornici să-și finanțeze nevoile de active circulante și investiții;
- marile societăți de construcție pe de o parte resimt reducerea cererii pentru locuințe, iar pe de altă parte au un acces din ce în ce mai greu la creditarea bancară;
- tarifele pentru asigurările obligatorii (RCA și Carte Verde) probabil se vor micșora de la anul nou. Chiar dacă această mișcare pe care o considerăm puțin cugetată le-ar putea face economii nesemnificative șoferilor amatori și transportatorilor pe termen scurt, pe termen lung se va dovedi păgubitoare atât pentru asigurători cât și pentru beneficiarii asigurărilor;
- reducerea consumului populației locale, deja atestată de analiștii economici, va antrena după sine reducerea veniturilor agenților economici și implicit a veniturilor persoanelor fizice angajate și a patronilor. Efectul acestui proces se va rasfrânge neapărat și asupra cererii de asigurări, în special al celor „scumpe”, cum ar fi asigurările de viață și auto casco.

2. **În condițiile actualei crize financiare globale ne putem aștepta la schimbări bruște pe piața asigurărilor din R. Moldova? Este posibil ca dificultățile cu care se ciocnesc reasiguratorii externi să se răsfrângă și asupra operatorilor locali?**

Influența crizei financiare internaționale se face deja resimțită în Moldova. Totuși, este de remarcat că nu este pentru prima dată când reasiguratorii externi se confruntă cu căderea piețelor de capital. Acest fenomen a fost trăit și după anul 2001, atunci atacurile teroriste au fost un declanșator a căderii piețelor financiare. Mulți reasiguratori (chiar lideri) și-au văzut devalorizate activele de 3 sau mai multe ori. Piața moldovenească a asigurărilor însă a rezistat cu stoicism și chiar a înregistrat scăderi semnificative a tarifului de asigurare în special pe segmentul proprietate și auto casco. Bineînțeles că reasiguratorii străini vor încerca să-și acopere pierderile din investiții cu profit din creșterea tarifului. Totuși, aceasta va avea un impact mic asupra tarifului de reasigurare pe care-l plătesc asigurătorii noștri din următoarele cauze:

- scumpirile reasigurărilor vor fi relativ mici, întrucât există o concurență acerbă între reasiguratori. An de an creșterea în mărime și volume a societăților de asigurare pe plan local și extern le fac pe acestea să cedeze tot mai puțin din riscurile subscrise, preferând creșterea nivelului de retenție. Chiar și în Moldova, unii asigurători mari preferă să țină riscurile pe cont propriu (uneori, ce-i drept, cu repercusiuni grave pentru asigurați)
- prețul reasigurărilor variază foarte mult în funcție de rating-ul reasiguratorilor, or asigurătorii locali întotdeauna vor găsi o reasigurare mai ieftină la un reasigurator cu rating mai jos, sau fără rating. Anume din această cauză mulți asigurători locali preferă

reasigurători din Ucraina și Rusia, care la un preț bun oferă o protecție acceptabilă. O reasigurare la Munich Re sau Swiss Re pentru un anumit risc poate costa dublu decât la o companie din Ucraina, dar ca de obicei – primești pentru ce plătești.

- Companiile de profil afirmă că tarifele la asigurare sunt suficient de modeste în RM comparativ cu țările vecine. În acest context, cum explicați interesul scăzut al populației față de aceste servicii?

Tariful de asigurare nu este singurul parametru care caracterizează produsele de asigurare, iar nivelul redus al acestuia nu-ți permite să afirmi că oferta este bună. Oferta este bună atunci când îți poți ridica despăgubirea fără întârziere, drumuri și telefoane multiple și inutile. De obicei un tarif mic semnifică servicii mai modeste și nicidecum mai bune – fapt omniprezent nu numai pe piața serviciilor, ci și a bunurilor. Asigurările nu sunt o excepție.

Piața asigurărilor pe anumite linii de asigurare are tarife mici, iar pe altele – mai mari decât e cazul.

Tarife mici sunt la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto și casco. Pe nici o piață vecină nu veți vedea o asigurare RCA mai mică de 40 euro anual și o cotă sun 5-5,5% pe auto casco.

Mai mult, asigurătorii locali au cedat mult pozițiile la una din condițiile esențiale ale asigurărilor – franșiza, partea din pagubă acoperită de asigurat. Menirea ieseșială a franșizei este de a cointeresa asiguratul în exploatarea corectă și grijulie a bunului asigurat. Franșiza este o coasigurare finanțată pe de o parte de asigurat, iar pe de altă de asigurător. Lipsa franșizei pentru pagube parțiale crește hazardul moral din partea asiguratului, manifestată în principal prin conducere neglijentă, parcare a autovehiculului în locuri periculoase, daune autoprovocate etc. Sunt remarcabile în schimb tarifele reale la asigurările de proprietate și asigurările de călătorie. Până acum nu putem vorbi de un interes scăzut a populației față de asigurări, dimpotrivă - dinamica (ritmul anual de creștere de 30%) de până acum a pieței financiare vorbește de un viu interes a populației pentru asigurări, or aceasta nu se poate înzeca peste noapte – chiar și din simplul motiv că asigurătorii locali nu au suficientă forță de vânzare (referindu-mă la număr, calificare și motivare a agenților și brokerilor).

1. Ce tendințe se reliefează în sectorul asigurărilor?

Mai multe tendințe sunt observabile pe piața asigurărilor:

1. Tendința de concentrare a activității – o pondere tot mai mare a cifrei de afaceri revine unui număr mai mic de asigurători. Primele 10 companii (din cei 27 activi la sfârșitul trimestrului 3) le revine mai mult de 87% din totalul primelor de asigurare încasate de întreaga piață a asigurărilor în primele nouă luni ale anului
2. Tendința de reducere a numărului asigurătorilor activi – de la 33 la sfârșitul semestrului 1 la 27 în semestrul 3. Preconțițiile impuse de Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 Cu privire la asigurări de a majora treptat capitalul social până la minim 15 milioane lei în cinci ani (minim 6 milioane lei în anul 2009) îi determină pe unii asigurători să renunțe la activitatea de asigurători, orientându-se spre activitatea de brokeraj în asigurări;
3. Înrautățirea capacității de plată a asiguraților îi va presa pe asigurători să diminueze tariful de asigurare. În condițiile în care se atestă un fenomen inflaționist alarmant la prețurile de reparație a autovehiculelor, diminuarea sau menținerea unor tarife joase la asigurările auto se poate dovedi fatală pentru unele societăți de asigurare. Consider că numai niște norme obligatorii de calcul corect al ratei daunei îi poate salva pe asigurători, raportându-se daunele plătite și declarate la primele câștigate. Simplul raport între încasări și plăți este cu totul irelevant în condițiile în care plățile în creștere sunt camuflate de încasările în creștere (să nu uităm că plătim astăzi pentru obligațiunile asumate ieri)

2. Ce prognoze aveți pentru perioada următoare?

Anul 2009 va fi un an de încercare pentru mulți asigurători. Se va reduce în continuare numărul asigurătorilor activi atât din motive obiective (majorarea capitalului social), cât și subiective – neatingerea obiectivelor de profitabilitate. Mă aștept la o creștere a pieței mai mică decât în anul 2008 (15% ar fi o cifră optimistă în acest context), reieșind și din previziunile de creștere economică pe țară care sunt pesimiste. Sunt puțin probabile intrări masive de capital străin în anul 2009 pe piața asigurărilor din Moldova, deoarece majoritatea jucătorilor străini importanți se preocupă de consolidarea financiară a propriilor societăți. Totuși, caracterul atipic de până acum a evoluției pieței asigurărilor din Moldova comparativ cu tendințele regiunii ne poate face surprize și de această dată.

Cu stimă,
Veaceslav Cernica
www.ervax.com